

Temps difícils per a la lírica

Jaume Fuster, president de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, aporta les seues reflexions a les qüestions que es debaten en el Congrés de Poesia de Mallorca. Xavier Abraham, membre de l'AELC de les Illes, també ens ofereix la seua opinió.

Els propers dies quinze, setze i disset de novembre, l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana organitza a Mallorca el Primer Congrés d'Editors de Llibres i de Revistes de Poesia, sota el nom de "Traficants de poesia", amb la col·laboració de CEDRO, del Govern Balear, del Consell Insular de Mallorca, de l'Ajuntament de Palma, de la Fundació Pilar i Joan Miró, de la Federació Hotelera de la Platja de Palma i d'Iberia.

El prestigi de què gaudeix la poesia en el món cultural no va acompanyat d'un consum massiu de llibres d'aquesta matèria. Gosaria dir, fins i tot, que és inversament proporcional: a més prestigi acadèmic i social, menys consum. Si, a més a més, tenim en compte que el món de l'edició ha entrat definitivament en les relacions de mercat, amb lleus correctius de polítiques culturals, més o menys subvencionades per alguns organismes oficials, però sobretot per la societat civil, no és d'estranyar que l'edició de poesia estigui en crisi. Una crisi que se supera amb la bona voluntat d'algunes editorials marginals, bàsicament formades per grups de poetes, algunes revistes especialitzades que malviuen de subscripcions i aportacions personals i, en tot cas, el peatge cultural que paguen les grans editorials comercials, sostenint (subvencionant, m'atreviria a dir) alguna publicació d'aquesta mena.

Per tot plegat, poetes i lectors de poesia tenim un deure d'agraïment cap a les revistes i les editorials que, sense cap afany de lucre, es dediquen a la publicació i a la divulgació de la poesia actual. Al cap i a la fi, la poesia és la gran

fàbrica de les paraules i una llengua sense poesia està condemnada a la mort per inanició.

No és estrany, doncs, que els membres de la junta de les Illes de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana es proposessin celebrar aquest congrés d'editors de llibres i de revistes de poesia ara fa un any a Mallorca, sota la inspiració del vocal Xavier Abraham, propietari i impulsor de la llibreria poètica Sagitari que té la seu en una perruqueria d'un barri popular de Palma. Va ser el mateix Abraham qui el va batejar. Amb precisió de poeta va dir que la gent que es movia en aquest món tenia alguna cosa de *traficant*, és a dir, d'algú que

no accepta el joc del mercat tradicional, que va contra els límits d'una societat, encara que sigui cultural, que depèn massa de les normes de l'oferta i la demanda.

La proposta d'Abraham i dels membres de junta de les Illes va ser acceptada i programada per al mes de novembre d'enguany. I el lloc de l'encontre va ser fàcil de decidir: des de sempre, Mallorca ha estat terra de poetes. Els escriptors mallorquins han fet una de les aportacions més nombroses i de més qualitat a la poesia en llengua catalana. L'illa, doncs, és l'escenari ideal per a acollir aquest congrés de traficants de poesia, en què es pretén debatre els problemes de supervivència d'aquest vehicle de comunicació, divulgació i promoció de les noves veus poètiques. I que, sobretot, ha de servir per conèixer-se, per compartir uns dies junts, per carregar col·lectivament les piles de la il·lusió.

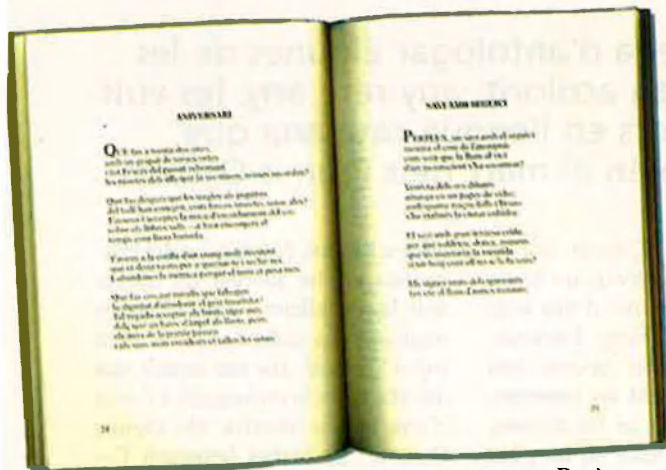
A més, per donar resposta a la necessitat de connectar totes les literatures que es produeixen en les llengües peninsulars minorit-

L'edició de poesia està en crisi i se supera amb la voluntat de grups de poetes que creen revistes i editorials.

zades, segons les consignes del Galeusca (congrés que reuneix escriptors en llengua catalana, gallega i euskera) que ja fa dotze anys que se celebra, s'ha obert aquest debat als intercanvis d'experiències, de fórmules i, si fos possible, de textos per tal que es coneguïn una mica més i estrenyin el cercle que s'ha establert any rere any, ja sigui a Galícia, a Euskadi o a Catalunya, al País Valencià, a les Illes i a Àndorra.

Però a més a més, els organitzadors van creure necessari convidar, també, els editors de llibres i de revistes de poesia en llengua espanyola. Sovint, les reticències polítiques generen desconfiances culturals, del tot incomprensibles: la cultura ha de ser un element de trobada, no de desencobre, sobretot quan no es renuncia a la pròpia identitat ni es juga amb l'ambigüitat de les definicions. Així és que, des de la radicalitat de la pertinença única a una cultura diferent, es va convocar els companys espanyols, per tal de crear les bases imprescindibles que eliminin d'un cop desconeixements, desconfiances, reticències i malentesos entre aquells que tenen com a denominador comú l'escriptura de creació. I com a pas previ a la convocatòria d'un segon congrés, l'any que ve, d'àmbit europeu. Perquè una de les característiques del noble ofici del traficant és la ignorància, el menyspreu a les fronteres, els buros i tot l'aparell polític que separa sensibilitats enriquidores.

Per tal d'acomplir aquestes diverses finalitats, s'ha preparat un programa obert, amb quatre taules rodones que miraran d'analitzar el futur de l'edició de llibres de poesia, de les revistes poètiques, de les noves tecnologies i de les edicions poètiques d'art. S'inaugurarà l'exposició "Poesia i art a Mallorca" al Palau Solleric de Palma, un dels edificis més emblemàtics de la ciutat, que abastarà obres gràfiques, relacionades amb la poesia, que van de Miró a Tomàs Graves, fill del gran escriptor britànic. I, a més a més, el dia 16 al vespre, al Teatre Principal de Palma, es retrà homenatge a Blai Bonet, un dels poetes cabdals de la segona meitat del segle XX.

Jaume Fuster

XAVIER ABRAHAM

Manifest d'un traficant de poesia

Ben lligat al més primari dels instints que observem en l'ésser humà —el de supervivència— l'home des dels temps més remots manifesta sense cap mena de dubte l'impuls "ultra-humà" que el duu inconscientment a expressar-se artísticament a través de múltiples formes; aquesta característica particular és la que diferencia, penso que superlativament, la raça humana de qualsevol altra forma d'existència de què tenim consciència.

Si considerem que els contraris són els que generen l'energia, el poètic és l'anvers i el complement de la necessitat primària, i per això plantejar la qüestió de si la poesia pot desaparèixer en el futur seria el mateix que pensar que en el segle XXX l'home que cau a la mar es deixaria enfonsar sense moure els braços per no ofegar-se.

Així doncs, si per a mi és qüestió elemental entendre l'existència abans, ara i sempre de la poesia, com racionalitzar-ho perquè se m'entengui? Com formular propostes que il·luminin aquells que pateixen el sentiment de crisi envers expressions humanes existents des de l'inici de l'alè humà?

Considero que el problema és d'ubicació davant el fet poètic al qual com a tot element viu és canviant i mutable, exactament com l'home i la seva característica més destacada, el llenguatge.

Com a tal, l'expressió poètica és una de les formes més sublimes de percebre el sentit vital que uns membres d'això que ara en diem *tribu global*, atribuïnt-nos per encàrrec propi el dret a fer-nos protaveus, expressem desvergonyidament l'anhel de l'home d'arribar per si mateix, a través de l'anàlisi personal de la realitat que l'envolta i de les mancances que hi troba, a dir intel·ligentment allò que els fets, els patiments i la misèria intel·lectual ens fa oblidar sovint per abocar l'atenció únicament en l'immediat, el concret, el fungible.

Així doncs, quan l'impuls poètic humà, motor de totes les altres arts és racionalitzat, mesurat i analitzat com un cos mort s'esdevé el conflicte ja que la poesia encara calenta no hauria de convertir-se en element criticable sinó respectar-la com a fenomen observable per la raó elemental que tota crítica o estudi profund es fa sempre sobre bases i esquemes d'aprenentatge pretèrit i el que es dissectiona és habitualment un cos viu i projectat de cap al futur. Deixem doncs caminar els poetes-homes-dones contemporanis, ajudem-los, deixem-los avançar, el temps posarà cadascú al seu lloc, que cada un d'ells basteixi la seva obra sense més pressions que la capacitat i sensibilitat personal.

I aquest és el terreny en què els traficants de poesia podem complir la nostra missió voluntària: els traficants assumim per a nosaltres mateixos i voluntàriament la tasca de divulgar i promocionar els poetes i la poesia exactament igual que una mercaderia més convertint-se així en un gènere normalitzat, ens encarreguem d'editar, de vendre, de mostrar, de parlar i que se'n parli del més antieconòmic dels productes: la poesia; malgrat aquesta singularitat excèntrica, el traficant no desisteix ni abandona, si ho fem és perquè estem enamorats i ja se sap que sota aquest influx no es pensa, com diuen les lleis del mercat, tal com pertoca.

Déu guardi als poetes i als seus traficants la follia; d'ells és el desconcert que sembren arreu i això és bo avui dia.